

Jürg Buess

Narozen v roce 1951 v Basileji ve Švýcarsku. Vyučil se fotografem, jeho dílo bylo publikováno v mnoha knihách, prospektech a kalendářích. Vystavoval opakovaně ve Švýcarsku, ale také v Praze a na Slovensku. Pracoval ve výzkumném ústavu Hiscia, věnujícím se zkoumání léčebných účinků jmelí (preparát Iscador®). I z tohoto důvodu se v posledních letech jeho fotografická práce zaměřuje na krásu této rostliny. Spolu se svojí ženou, která pochází z Čech, žije v Basileji, a je otcem dvou dospělých dětí.

Knižní publikace:

- Basilejský chrám (Münster) – poetické momentky (vydání rozebráno)
- Myšlenky pro naději – portréty (vydání rozebráno)
- Výškové rozdílly – basilejská schodiště (vydání rozebráno)
- Velký sál v Goetheanu
- Praha – génus jednoho města
- Kouzelné jmelí – zlatá ratolest

Jmelí – léčivá rostlina mezi nebem a zemí

Výstava fotografií Jürg Buess 4. 7. – 29. 8. 2017

v předšálí Městského divadla
Horní 2, Český Krumlov

Vernisáž: 4. 7. 2017 v 18:00

Slavnostní přivítání v rámci konference *K pramenům zdraví:*
19. 8. 2017 v 18:00

Jmelí – léčivá rostlina mezi nebem a zemí

Jako léčivá rostlina je jmelí známé po tisíce let. Jmelí z dubu považovali galští druidové za všelék. Významu této rostliny odpovídá i její zvláštní role v severském mýtu o Baldurovi, podobně jako její významná úloha jako zlaté ratolesti ve Vergiliově eposu Aeneis.

Ve dvacátých letech minulého století publikoval botanik Karl von Tubeuf svoji monografii o jmelí. Ve stejné době pracoval Rudolf Steiner spolu s Itou Wegman – na základě antroposofických výzkumů – na prostředku ze jmelí, určeném k léčbě rakoviny. K léčebným účelům se užívá parazitující kvetoucí jmelí s bílými kuličkami (*Viscum album*). Trs jmelí má kulovitou formu, která je očím nápadná především v zimě.

Jmelí se rozsemeňuje za pomoci ptactva, především drozdů, pro které jsou kuličky jmelí vítanou potravou. Při trávení vyloučená jádérka jmelí zůstávají přilepená na větvích stromů, kde vyklíčí, zapustí kořínky a uchytí se ve dřevě hostitelského stromu. Každým rokem sestává jmelí z jediného stonku s jedním terminálním párovým lístkem. Jmelí nerozvíjí své listy ve spirále, jak je to běžné u ostatních rostlin.

Na konci června se utváří dispozice k pupenu, který vykvete teprve v únoru dalšího roku. Plod dozrává v pozdním podzimu (v listopadu). Mezi velké množství látek, které jmelí obsahuje, patří obzvláště lektiny a viscotoxiny. Jejich umístění v trsu jmelí je polární – viscotoxiny se koncentrují především v periférii rostliny, lektiny v jejím centru. Rostliny, určené k výrobě léku, se sklízí v létě (červen) a v zimě (prosinec). Letní a zimní extrakty jsou pak za pomoci speciálního přístroje a postupu smíchány dohromady. Než se jmelí stane injekčním preparátem se jméno Iscador, projde ovšem ještě celou řadou dalších farmaceutických procedur.

Hartmut Ramm | Jürg Buess

Jako celá příroda, i jmelí prochází neustálou proměnou a jeho pravá podstata se stává zřejmou až v kruhu času. Jmelí bylo proto fotografováno ve všech ročních obdobích a ve všech etapách dne, aby byly tyto jedinečné okamžiky zvěčněny. Fotograf má k dispozici řadu prostředků a „pomocníků“, přičemž na prvním místě je světlo (fotograf = „ten, který maluje světlem“). Objekt v ranním nebo večerním světle se zjevuje plastičtější díky kompozici světla i tepleji, než v plném poledním slunci. V makro měřítku má velký význam míra ostroty. S vědomou volbou zastínění je možné uvolnit motiv z jeho okolí. Nejasné rozestřené formy v pozadí propůjčují fotografii kvality akvarelu.

V zimě, bez ochrany listů stromu, je jmelí vidět již z velké dálky. To umožňuje zachytit jeho vztah k hostitelskému stromu. Fotograf dochází opakovaně na zvolená místa, pozoruje hru světla, vyčkává na přízeň oblohy... Bude putovat měsíc po své dráze a setká se jeho světlo se jmelím? Stojím na správném místě?

V průběhu léta, kdy jmelí rozprostře svou živou zeleň ve stínu stromu, je třeba je fotografovat z větší blízkosti. Nepatrné vanutí větru může zapříčinit rozmazání snímku. Jindy může sluneční paprsek proměnit a nově určit hru světla a stínu. Důležité je odděleno od nepodstatného... Podobně jako při stříbě z luku, je i zde zadržen dech až do doby, než se myšlení a cítění setkají na jedné rovině.

Jürg Buess | Překlad: Hana Giteva

Vystavené fotografie pocházejí především ze snímků, pořízených pro kalendáře institutu Hiscia.